הלכה · משנה תורה · מפרשים · ציוני מהר״ן · ספר זרעים

ציוני מהר"ן על משנה תורה, הלכות מתנות עניים

רבי נחום אש

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ציוני מהר"ן על משנה תורה, הלכות מתנות עניים

רבי נחום אש

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ציוני-מהרן-על-משנה-תורה-הלכות-מתנות-עניים/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ב 4
הלכה יד 4
פרק ד 4
הלכה יט 4
פרק י 5
הלכה ג 5

פרק א

הלכה ב

וכשם שמניח בשדה כך באילנות כו'. וכתב הכ"מ כן משמע במשנה רפ"ד דפאה. ודבריו תמוהין שדברי רבינו הם משנה ערוכה בפאה פ"א מ"ה ובאילן האוג והחרובין ואגוזים והשקדים והגפנים והרמונים והזיתים והתמרים חייבין בפאה ע"כ, ועי' בספר פאת השלחן סי' ד' סק"ד מה שציין הוא מקור לדברי רבינו הללו:

הלכה יד

וכבר נתפרש בגמרא שהפאה נוהגת בחו"ל מדבריהם ויראה לי שהוא הדין לשאר מתנות עניים כו'. עי' בכ"מ, ודבריו תמוהין דאם כוונת רבינו לגמ' זו הי"ל לרבינו לכתוב וכבר נתפרש בגמרא שהלקט נוהג בחו"ל מדבריהם וללמוד שאר מ"ע מלקט שהרי בגמרא שם לא מיירי רק מלקט ואיך כתב רבינו דנתפרש בגמרא שהפאה נוהגת בחו"ל מדבריהם ויראה לי שה"ה לשאר מ"ע ולומד שאר מ"ע וגם לקט בכלל מפאה ובגמרא אינו מפורש בפאה רק בלקט וגם לשון רבינו שכתב וכבר נתפרש בגמרא ולדברי הכ"מ לא נמצא זה מפורש רק שיש להוכיח כן. אבל באמת דברי רבינו מפורשין בגמרא להדיא לענין פאה בחולין (דף קל"ז:) רב ושמואל דאמרי תרווייהו הפאה בששים והתנן אלו דברים שאין להם שיעור הפאה כו' התם בארץ הכא בחו"ל ע"כ, ומפורש דפאה נוהגת בחו"ל ובודאי דלגמרא זו כיון רבינו, ועי' בב"י ביו"ד סי' של"ב שציין בעצמו לגמרא זו וכן בכאן מיד בהלכות שאח"ז וכאן נדחק, וצ"ע עליו:

פרק ד

הלכה יט

ואין בעל הבית חייב לבצור העוללות, כו'. הכ"מ הניח חלק ולא הראה מקור לזה, ובתוי"ט פ"ז דפאה מ"ו עמד ע"ד רבינו דמאין לו זה וכתב דאולי יצא לו כן מהא דאיתא שם במשנה כרם רבעי ב"ש אומרים יש לו פרט ויש לו עוללות והעניים פודין לעצמן וב"ה אומרים כולו לגת, ויראה דלהכי נקטו ב"ה כולו לגת כלומר ובלא"ה כשהן עוללות דלעניים אין בעה"ב חייב לבצור אותן וכדברי רבינו הללו ע"ש, ודבריו תמוהין דמכאן לא שמעינן אלא היכא כשהן עוללות אין בעל הבית חייב לעשות אותן בגת אבל אכתי יש לומר דבעה"ב חייב לבצור אותן והעניים עושין אותן בגת, אבל נראה דיצא לו לרבינו כן מהא דאיתא שם בפאה פ"ד מ"א הפאה ניתנת במחובר לקרקע וכתב שם הרע"ב מדכתיב לעני ולגר תעזוב הנח לפניהם והם יבוזו, וכ"פ רבינו לעיל בפ"ב הט"ו, וה"ה

לגבי עוללות דגם ביה כתיב וכרמך לא תעולל לעני ולגר תעזוב אותם. ומצאתי בספר פאת השלחן סי' ח' ס"ק ל"ג שהביא כן בשם הפר"ח, והגהמ"ח שם הביא מקורו מהתו"כ קדושים פ' ג' דשקיל וטרי שם הכל בעוללות ואיתא בה"ז שם תעזוב הנח תבואה בקשים תמרים במכבדות כו' הרי דדריש גם לעוללות מתעזוב, ודינא דרבינו מפורש:

פרק י

הלכה ג

והקב"ה **קרוב לשועת עניים שנאמר ובשועו אליו שמע**. כצ"ל. והוא מקרא בתהלים כ"ב כ"ה: